

Sygn. akt: WA 2/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Błuś (przewodniczący)

SSN Edward Matwijów

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

Protokolant : Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora del. do Naczelnej Prokuratury Wojskowej ppłk. Tomasza Narłowskiego w sprawie kmdr. por. rez. S. K. oskarżonego z art. 231 § 2 k.k., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 19 marca 2015 r. apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 1 grudnia 2014 r.

zmienia zaskarżony wyrok w części dotyczącej czynu oskarżonego kmdr. por. rez. S. K. kwalifikowanego z art. 231 § 2 k.k. - (pkt I ppkt 2 części dyspozycyjnej wyroku) i postępowanie karne o ten czyn na podstawie art. 1 § 2 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. - umarza, kosztami procesu w zakresie tego czynu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 1 grudnia 2014 r., sygn. akt: ... 10/14 kmdr por. rez. S. K. został uznany za winnego jednego z czynów zarzuconych mu w akcie oskarżenia polegającego na tym, że w okresie od stycznia 2006 r. do kwietnia 2006 r. w G. jako funkcjonariusz publiczny, pełniąc zawodową służbę wojskową na stanowisku Kierownika Muzeum [...] w G., działając na szkodę interesu publicznego i w celu osiągnięcia korzyści osobistej przez komandora R. S.- Szefa [...], przekroczył swoje uprawnienia w zakresie nadzoru nad realizowanymi zakupami eksponatów i materiałów zabezpieczających funkcjonowanie instytucji, określonych w punkcie 6 Karty Opisu Stanowiska Część III Obowiązki, w ten sposób, że zlecił: uszycie munduru wieczorowego z oznaczeniami komandora wartości 1.109,01 zł, zakup koszuli frakowej wartości 229 zł, które to przedmioty stanowiące mienie wojskowe, nominalnie miały być przeznaczone na cele ekspozycyjne Muzeum [...] w G., a tymczasem po wykonaniu tych zleceń, mundur wraz z koszulą przekazał w sposób nieformalny do prywatnego i osobistego użytkowania komandorowi R. S., czym spowodował szkodę w łącznej wysokości 1 338,01 zł w mieniu Jednostki Wojskowej w G., tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 231 § 2 k.k.

Za popełnienie tego przestępstwa oskarżony został skazany na karę grzywny w liczbie 30 stawek dziennych z ustaleniem wysokości jednej stawki na kwotę 50 złotych, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby roku.

Tym samym wyrokiem oskarżony został uniewinniony od zarzutu popełnienia czynu kwalifikowanego w pkt 1 aktu oskarżenia z art. 231 § 2 k.k., a polegającego na przekroczeniu uprawnień funkcjonariusza publicznego przez zlecenie uszycia munduru wieczorowego z oznaczeniami komandora porucznika, zakupu koszuli frakowej i butów lakierok, które miały być przeznaczone na cele ekspozycyjne, a które następnie osobiście używał, powodując szkodę w mieniu publicznym w wysokości 1 408 zł.

Apelację od tego wyroku złożył obrońca oskarżonego. Zarzucił wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 9

§ 1 i 2 k.k. przez błędne przyjęcie, że kmdr por. rez. S. K. jakoby rzeczywiście dokonał tego czynu, nadto aby działał umyślnie z zamiarem wyrządzenia szkody w interesie publicznym, w celu uzyskania korzyści majątkowej lub osobistej, dla siebie lub dla współoskarżonego R. S. oraz ewentualne naruszenie art. 1 § 2 k.k. przez błędne nie przyjęcie, iż czyn był szkodliwy w stopniu znikomym. W konkluzji wniosk o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego czynu albo o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.

W toku rozprawy apelacyjnej obrońca oskarżonego podniósł, że Muzeum [...] w G. dopiero w 2008 r. w drodze odpowiednich regulacji prawnych uzyskało status muzeum, a do tego czasu funkcjonowało jako zwykła jednostka wojskowa, stąd zakupione umundurowanie wieczorowe miało charakter sortów mundurowych przysługujących każdemu żołnierzowi zawodowemu, co powinno jego zdaniem skutkować uniewinnieniem oskarżonego od stawianego zarzutu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Analiza wszystkich dowodów zebranych w sprawie uprawnia Sąd Najwyższy do stwierdzenia, że forsowane przez skarżącego, w pierwszym zarzucie apelacji, poglądy kwestionujące dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę prawną zachowania oskarżonego kmdr. por. rez. S. K., ale również określone ustalenia w sferze faktów, mimo błędnego zakwalifikowania ich przez skarżącego do ustaleń prawnych, nie zasługują na uwzględnienie. Już na wstępie wskazać należało, że z wyjaśnień oskarżony wynika, że miał on pełną świadomość tego, iż żołnierzom zawodowym, poza ściśle określoną kategorią tych żołnierzy, do której oskarżony S. K. jak i komandor R. S. nie należeli, nie przysługiwało uprawnienie do bezpłatnego otrzymania munduru wieczorowego. Złożenie przez oskarżonego kmdr. por. rez. S. K. jako Kierownika Muzeum zamówienia na uszycie i zakupienie munduru wieczorowego i koszuli frakowej, w jego rozmiarze, ze środków przeznaczonych do jego dyspozycji, w celu akcentowanym w jego relacjach procesowych i otrzymanie tego umundurowania przez oskarżonego spowodowało, że w pełni zostały zrealizowane zamierzenia w zakresie promocji zbiorów muzealnych zgromadzonych w Muzeum w G. i realizacji funkcji wystawienniczych, które

należały do obowiązków służbowych oskarżonego. W tej sytuacji nie istniała obiektywna konieczność i oskarżony miał tego świadomość, wspomagania jego działań służbowych jak i przedsięwzięć realizowanych przez Muzeum, przez duplikowanie eksponatów muzealnych oraz przez czynności podejmowane przez inną osobę niepowiązaną funkcyjnie z Muzeum, nieposiadającą uprawnień do reprezentowania tej instytucji i niezobowiązaną do propagowania zbiorów muzealnych. W toku procesu nie ustalono aby oskarżony kmdr por. rez. S. K. zakup munduru wieczorowego dla komandora R. S. konsultował ze swoimi pracownikami. Możliwość prowadzenia takich konsultacji przy zakupie przedmiotów dla potrzeb muzeum została normatywnie usankcjonowana dopiero w Regulaminie Organizacyjnym Muzeum w G. w 2008 r. Oskarżony jako Kierownik Muzeum jednoosobowo odpowiadał za prawidłowe wydatkowanie środków przydzielonych Muzeum na zakupy eksponatów muzealnych. Udział głównego księgowego w procesie nabycia mundurów wieczorowych miał jedynie charakter formalny, ograniczony do stwierdzenia, że zakup ten mieści się w puli środków finansowych przyznanych Muzeum. Decyzja o zakupie munduru wieczorowego w rozmiarze komandora R. S. została podjęta przez oskarżonego kmdr. por. rez. S. K. Decyzji tej nie podjął komandor R. S., gdyż nie miał uprawnień formalnych do jej podjęcia, chociaż istotnie wpłynął na proces podjęcia decyzji przez oskarżonego S. K. Fakt uczestniczenia przez oskarżonego komandora R. S. w procesie szycia munduru i zakupu koszuli frakowej był już typowym następstwem decyzji podjętej przez oskarżonego S. K. W końcu rozważań wskazać należało, że nie są trafne wywody obrońcy oskarżonego podniesione w toku rozprawy apelacyjnej. Prawdą jest, że Muzeum [...] właściwy prawnie status działania uzyskało na mocy stosownych regulacji prawnych w 2008 r. Przed tym rokiem Muzeum działało w ramach struktury [...], ale nie jako typowa jednostka wojskowa, ale jednostka powołana do gromadzenia obiektów historycznych związanych z tradycjami [...], prowadzenia działalności wystawienniczej nie tylko w strukturach wojska, ale także poza nimi. Brak odpowiednich katalogów i instrumentów inwentaryzacji zasobów muzealnych nie odbierał tej instytucji charakteru instytucji o charakterze muzealnym. Tak też traktował tę instytucję jej Kierownik, a więc oskarżony kmdr. por. S. K., wyznaczony na to stanowisko stosownym rozkazem przełożonych wojskowych. Jego

wyjaśnienia oraz inne dowody np. zapiski na fakturach zakupu umundurowania wieczorowego wskazują, że te mundury traktował on jako eksponaty muzealne, które miały być wystawiane w trakcie wystaw organizowanych przez Muzeum i miały propagować tradycje. W tej sytuacji obiektywnie rzecz ujmując należało stwierdzić, że samodzielna decyzja oskarżonego S. K. o zakupienie munduru wieczorowego i koszuli frakowej w rozmiarze komandora R. S., dla jego korzyści osobistej, z przekroczeniem przysługujących mu uprawnień, była działaniem niepożądanym i nieracjonalnym, które przyniosło szkodę interesowi publicznemu. Ocena prawna takiego zachowania przyjęta przez Sąd pierwszej instancji była słuszna. Zatem ten zarzut apelacji należało uznać za niezasadny.

Natomiast odmienne stanowisko należało zająć wobec drugiego zarzutu apelacji. Sąd pierwszej instancji uznając, że czyn oskarżonego kmdr. por. rez. S. K. zawiera znaczny ładunek społecznej szkodliwości, nie rozważył należycie, zdaniem Sądu Najwyższego, wszystkich czynników kształtujących karygodność tego czynu. Sąd nie dostrzegł, że oskarżony kmdr. por. rez. S. K. podejmując decyzję mundurową z korzyścią dla komandora R. S., w wykonaniu jego polecenia, znajdował się w specyficznej i wyjątkowo trudnej psychicznej sytuacji motywacyjnej. W toku procesu udowodniono, że mimo braku bezpośredniego podporządkowania wojskowego oskarżonego kmdr. por. S. K. komandorowi R. S., ten ostatni z wymienionych żołnierzy z racji posiadania uprawnienia do wykonywania nadzoru merytorycznego nad kmdr. por. S. K. w sprawach zawodowych (jak to ustalił Sąd pierwszej instancji), dysponował szeroką gamą środków wychowawczych, które mogły istotnie kształtować przebieg kariery wojskowej oskarżonego kmdr. por. S. K. W tym kontekście wskazać również należało również na ustalone w toku procesu określone cechy charakteru komandora R. S., kształtujące jego sposób zachowania, którym kmdr. por. S. K., z uwagi na pozycję służbową komandora R. S., nie potrafił się przeciwstawić, a które istotnie wpłynęły na podjęcie przez niego bezprawnego działania. Sytuacja motywacyjna działania oskarżonego S. K. pozostawała nadto w związku z jego dążeniem do kontynuowania pracy na stanowisku Kierownika Muzeum, ku czemu miał wysokie predyspozycje osobiste i naukowe. Oceniając zachowanie tego oskarżonego w kontekście karygodności wskazać nadto należało na nieznaczny

wymiar szkody i powrót drugiego munduru do zbiorów muzealnych. Wskazać nadto należało, że wobec uniewinnienia oskarżonego S. K. od pierwszego z zarzuconych mu czynów, przekazana przez niego, w toku postępowania przygotowawczego, na konto pokrzywdzonej instytucji kwota 1 408 zł - odpowiadająca wartości szkody wskazanej w tym zarzucie, powinna zostać uwzględniona w rozliczeniu wyrównania szkody spowodowanej drugim czynem tego oskarżonego. Uwzględniając wszystkie wskazane okoliczności, a w szczególności kontekst sytuacyjny działania oskarżonego należało uznać, że ujemna zawartość jego czynu jest atypowo niska i osiąga poziom znikomego stopnia społecznej szkodliwości.

Z tego też powodu należało zmienić wyrok sądu pierwszej instancji i umorzyć postępowanie karne o ten czyn na podstawie art. 1 § 2 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k.